

IZHAJA VSAK DAN

Poslanih ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poslanih ob 3. v. (6. stot.) v mnogih oblikah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele šteje po 5 n. v. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. samostojne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se upravnica ne odziva. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno napisane pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravnico lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodna banka). Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA** (vseletni konzervativni list „Edinost“). — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Pisarne-hranilni račun št. 841-652. TELFON 311-57.

Romunija dobi morda kos Bolgarije

„radi ljubega miru“!

Položaj se blaži.

DUNAJ 13. (Izv.) V središču zunanje-političnega položaja je še vedno romunsko-bolgarski spor, vendar pa kažejo vsi znaki, da bo ta spor skoro mirno poravnal. Žal, mora se konstatirati, da bo Romunija najbrže dosegla svoje zahteve. Njena politika je gnusna politika izsiljevanja in se bode obnesla, ker je postala Romunija oni objekt, za katerim si prizadeva tekmovanje tripleentente in trozveze, da bi ga naklonile sebi. Zato pa ima Romunija sedaj pri svojih aspiracijah na bolgarsko ozemlje, ki je naseljeno od Bolgarov, toliko nad na uspeh in podporo.

Drugo važno vprašanje, omejitve Albanije, je nekako zastalo. Danes objavljajo „Times“ zemljevid Albanije in sicer najprej, kake bi morale biti meje po zahtevi tripleentente in potem, kako si jih predstavlja Avstrija in z njo trozveza. Avstrijski načrt, ki ga priobčjuje „Times“, pušča Srbom Peč, Djakovico in Prizren in to kaže, da zemljevid ni istinit, ampak apokrifan.

Glede egejskih otokov je trozveza nekoliko popustila, vsaj zdaj se tako. Sedaj namreč ne zastopa več tako izrazito turške stališča. Tripleententa zahteva, da pridejo vsi egejski otoki pod Grško in temu nazoru se je priključila načeloma tudi trozveza, a vendar zahteva, da morajo postati vsi otoki pred Dardanelami in ob azijskem obrežju nevtralnimi. To pa so baš oni otoki, radi katerih se je še vedno nekoliko pričakati.

Iz Petrograda je prišlo danes obvestilo, da je ruska vlada vpozvala dva letnika rezerve. To poročilo pa ne bo resnično, vsaj na Dunaju uradno tega ne morejo verjeti. V obse se zopet oživlja optimizem, ki je bil zadnje dni že čisto zamrl.

Pravijo, da si ne morejo misliti, da bi turški delegati odpotovali iz Londona, pač pa so prepričani, da se bode tekom tedna polizkusilo zblizanje obeh strank. Angleški minister za zunanje zadeve, sir Edward Grey, se je baje Turkom ponudil, da bi prihodnje sejo sam sklical.

Zakaj so zavezniški delegati še v Londonu?

LONDON 13. (Kor.) Reuterjev urad je izvedel, da se balkanski delegati le še iz obzirnosti do vesil mude v Londonu in ker mislijo, da bo nota vesil kaj izdala in se bo postopajše Turčije vsled tega že v par dneh izpremenilo. Sicer bi pa bili delegati balkanskih držav primorani zapustiti London in sovražnosti bi zopet pričele.

Turki še ne vedo, kaj hočejo.

CARIGRAD 13. (Kor.) Javljajo, da ministrski svet še ni definitivno sklepal o sklicanju zbora, ki bi se naj posvetoval o vojni ali miru. Ministrski svet se še bode s tem bavil. To je predlagal veliki vezir.

BEROLIN 13. (Izv.) „Berl. Lok. Anzeiger“ poroča, da se bode zborovanje najbrže izreklo za vojno, ker bodo pri njem v ve-

čini senatorji, politiki, oficirji in druge osebe, ki so za vojno.

Zato si pa ministrski svet tudi ne upa sklicati zborovanja.

Kolektivna in nota vesil.

CARIGRAD 13. (Kor.) Kolektivna nota vesil danes ni bila predana.

PARIZ 13. (Izv.) Definitivno bodo baje jutri uredili noto vesil za porto. Danes je baje Anglija stavila nov predlog, ki je baje za mir zelo ugoden in pospeševalen.

Ministrska kriza na Turškem.

CARIGRAD 13. (Kor.) Vključ uradnemu zanikanju trdi mladoturško glasilo „Tasvir i Efkar“, da ve, da je kabinet sklenil odstopiti. Danes pa se bode baje izvedelo, kdo bode sestavil nov kabinet.

Na Srbskem ni ministrske krize.

BELGRAD 13. (Uradno.) Poročila listov o sporu v Paščevem kabinetu in o krizi, ki je baje radi tega izbruhnila, so čisto neutemeljena.

Srbska oblast in albanski pretendent v Draču.

DRAČ 13. (Izv.) Srbskim četam v Draču še ni bilo poveljeno, da bi se naj pripravile na odhod. Gotovo pa je, da bodo v Beogradu tozadevno kmalu kaj ukrenili.

V Draču se mudi tudi albanski pretendent Prek Bib Doda, ki trdi da so ga vesile še potrdile za kandidata na prestol. Na Dunaju pa to odločno zanikajo.

Rumunija ne forsira več spora.

BEROLIN 13. (Izv.) Sem se poroča, da si je Rumunija premislila in ne prekorajči z dvema vojilma zboroma bolgarske meje, da bi zasedla ozemlje krog Silistrije. Zdi se, da se upravičeno upa na sporazum.

Danev in Misu.

LONDON 13. (Kor.) Dr. Danev se je danes razgovarjal z romunskim poslanikom Misu.

Dementirano cesarsko pismo.

DUNAJ 13. (Izv.) „N. Fr. Pr.“ javlja, da je cesar Franc Jožef poslal romunskemu ministrskemu predsedniku Majorescu lastno-ročno pismo, s katerim mu zatrjuje, da sme Romunija vedno in v vsakem slučaju računati na avstrijsko pomoč. Na Dunaju dementirajo to vest.

Opatijsko posvetovanje slov.-hrv. stranke prava.

LJUBLJANA 13. (Izv.) O posvetovanju slovensko-hrvatske stranke prava, ki se je vršilo dne 10. t. m. v Opatiji in katerega so se udeležili Starčević, Akačić, Banjavčić, Zagorac, Spinčić, Laginja, Krstelj, Sušteršič, Fon, Brejc in Janković — Bošnjak Perišić se je opravičil — molčijo kakor grob.

Tajnik izvrševalnega odbora, Akačić, je izjavil o seji naslednje: Zastopniki sloven-

vnetim veseljem vzel v roke časopis, kakor vsi ti mladi ljudje. Moral je vzdigniti roko do očesa, da si je obrisal radostno solzo, ki mu je porosila oko, in je nato izpregovoril:

— Glejte, otroci, kaj premore vztrajna volja in ž njo bratovska sloga. Ej — ti sinko Pavel, kako si moral še pred štirimi leti jokati — ravno ob tem času — ko je „anda vu morje vekično opet jedno leto kapnulo srečno“, a glej, danes se ni več treba bati, da bi Hrvatje kedaj zopet pozabili svoj jezik. Sedaj moremo biti zagotavljeni, da „da se bode visoko stala ta mila naša kraljevina Hrvatska“ — sedaj smo jo prebudili, a v prihodnje moremo večno imeti pred svojo dušo sveti zakon: „Tebi, domovina, posvečamo vsak trenutek svojega življenja.“ S to našo ljubeznijo kličimo v ta rodoljubni krog i Hrvate i Slavonce i Bosno i Dalmacijo i Srbijo i Kranjce! Ako bo tako, potem bo bgnja zmaga vedno z nami!

In ko je starec dokončal, so se zložila mlada grla in iz polne duše zapela svojo pesem ljubljeno: „Još Hrvatska ni propala!“ — In pevaje so odšli iz sobe.

Zunaj se je že svital zimski dan. Na vedrem, jasnem nebu januarskega jutra se je vtapljalo cesarstvo belih zvezd v rujnem morju jutranje zarje — ena se je visoko na iztoku še svetila v jasnem sijaju in pošljala svoje deviške žarke daljnji zemlji.

— Naša zvezda je na nebu! — je vzkliznil Gaj in pokazal z roko na danico.

In vse je objelo neko srečno in sigurno čustvo, prav tako, kakor da bi bili

ske ljudske in hrvatske stranke prava so se posvetovali o političnem položaju, pa ne morejo ničesar priobčiti, ker bi nasprotniki storjene sklepe zlorabili — Dosegli smo popolno enotnost in vesti o razdoru ali razkolu v stranki prava so neutemeljene. Če bi res imeli v svojih vrstah ljudi, ki bi hoteli razkolj, ki se jih hitro otreli. — Stranka nima nikogar, ki ne bi bil nadomestljiv.

Stranka prava se ni pogajala z ogerško vlado o vzpostavitvi ustave na Hrvatskem. Za volitve paktira stranka s koalicio, a sicer bode kandidala povsod, kjer je že sedaj v svoji lasti. Obstrukcija na Dunaju je pa le suspendirana. Postopanje Hrvatov napram Srbom se je polepšalo in oboji se ne dajo zlorabljati in izigravati v medsebojno škodo. Veroljupovedanje sedaj pri nas ne bo igralo več vloge...

Novega hrvatskega bana iščejo.

BUDIMPEŠTA 13. (Izv.) „Ogrska Korrespondenca“ javlja, da se bo hrvatski minister Josipović udeležil kot gost djakovskega škofa Krapca lova, h kateremu pride tudi bivši ban Rakodczay, Rauch in Pejačević, ter nekateri voditelji srbohrvatske koalicije. Govorilo se bo o volitvah in hrvatskem banu. Najresnejši kandidat bi bil baje grof Miroslav Kulmer.

Katoliški dnevi v Ljubljani.

LJUBLJANA 13. (Izv.) Drugo polovico meseca avgusta skličejo v Ljubljano zborovanje slovenskih in hrvatskih katolikov.

Vpogled v knjige radi davka.

DUNAJ 13. (Izv.) Danes se je v poslanski zbornici sestel odsek, ki se ima posvetovati o modus procedendi pri posvetovanjih o malem finančnem načrtu. Finančni minister Zaleski je prijavil tudi predlogo o monopolu za vžgalice. Vlada je izjavila, da ne namerava odrediti preosnove davka tako, da bi imela že prva komisija vpogled v knjige, ampak še le druga instanca (dežela). H konferenci niso bili povabljeni Rusini, Italijani in Socialisti.

Krobatin in Schemua v Budimpešti.

DUDIMPEŠTA 13. (Kor.) Vojni minister vitez Kroatin je danes posetil ministrskega predsednika pl. Lukacsja in druge člane ministerstva. Pripravljali je baje tla delegacijam, ki bodo začele zasedati majnika. V Budimpešto je prišel tudi iz Dubrovnika zborni poveljnik Schemua.

Avstrijska odlikovanja na Romunskem.

BUKAREŠTA 13. (Kor.) Avstro-ogrski poslanik knez Fürstenberg je po cesarjevem naročilu v znak zahvale za sprejem načelnika generalnega štaba barona Conrada von Hötendorf poklonil cesarjevo sliko z lastnoročnim podpisom ministrskemu predsedniku Majorescu, šefu romunskega generalnega štaba Avarescu in poveljniku bucareškega armadnega zbora, divizijskemu generalu Granicianu, generalnemu tajniku v zunanem ministrstvu, Greceanu in ravnatelju protokola v istem ministrstvu, Trosnea Greceanu, pa veliki križ Fran Josipovega reda.

Bolezen grofa Stürgkha.

DUNAJ 13. (Izv.) Očesna bolezen grofa Stürgkha se je zopet poslabšala. Zdravit ga

zagledali v sijajni danici poročilo samega božanstva. V dušah jim je vse govorilo, da je zardel osvit boljših dni domovini in narodu. (Konec.)

Naš novi roman.

„Edinost“ si je vedno prizadevala, da nudi svojim čitateljem v podlistku le najboljše, kar vsebuje svetovna literatura. Slovenskemu ljudstvu so se zlasti priljubili zgodovinski romani in povesti, zato smo se zopet odločili, da pričnemo priobčevati v našem podlistku krasen, velenimiv zgodovinski roman iz Neronovih časov

AKTA

ki ga je spisal našim čitateljem že znani, slavni francoski pisatelj Aleksander Dumas starejši, čigar roman „Vitez iz Rdeče hiše“, ki je nedavno izhajal v našem listu, je splošno ugaljal. Že pisateljevo ime torej jamči, da je roman „Akta“ delo, ki bo vzbujalo pri naših čitateljih in čitateljih splošno zanimanje in ki ga zato ni treba še posebej priporočati.

Kdo je Akta? Akta je krasna grška deklica, doma iz Korinta na Grškem. Pri tekmovalnih igrah se zaljubi v skrivnostnega pevca, s katerim pobegne v Rim. Šele tu spozna, v čevage roke da je zašla in k d o da je ta skrivnostni njej neznan pevec in zmagovalac v korintskih igrah, ki je znal premotiti njeno deviško srce.

V Rimu nas pisatelj seznaja s pogan-

je prišel specialist iz Hamburga in če se Stürgkhu vid ne boboljšal, bo morala demisionirati. Zastopa ga sedaj zopet H. Heold, ki je že včeraj podal cesarju poročilo o dogodkih tedna.

Francoški vojni minister Lebrun.

PARIZ 13. (Kor.) Imenovanje Lebruna vojnim ministrom živahno pozdravlja skoro ves tisk. Slavljo njegov metodičen duh in njegovo neobičajno delavnost ter izreka jo nado, da bode nadaljeval plodonosno v smislu Millerandovega dela.

Afera podpolkovnika Paty du Clam.

PARIZ 13. (Kor.) Skupina demokratske levice senatore je sklenila v današnji svoji predpoldnevni seji, ki je bil predsedoval Combes, da bode pozneje presajala afero podpolkovnika Paty du Clam z ozirom na razna v listih priobčena razkritja.

Radi žaljenja veličanstva.

ZAGREB 13. (Izv.) Še le 17 let starega Panto Bogdanovića so v Zagrebu obsodili radi žaljenja veličanstva v šestmesečno ječo. Dočim se je obsojeni s kaznijo zadovoljil, je zahteval državni pravdnik zvišanje kazni.

Obmejna policija.

ZAGREB 13. (Izv.) V Mitrovici in v Zemunu so ustanovili razven že obstoječih policijskih komisariatov še posebno obmejno policijo.

Polizkus samomora s svetilnim plinom.

INOMOST 13. (Izv.) Davi so v tukajšnjem preiskovalnem zaporu našli poštarico Marijo Baumgartnerjevo brez zavesti ležati na tleh. Baumgartnerjeva je bila osumljena uradnega poverjenja in je ponoči strgala s stene cev za svetilni plin, da bi se zadušila.

Tvornica za sukno je zgorela.

BELGRAD 13. (Kor.) V tvornici za sukno, koje je lastnik Illig, je izbruhnila suoč požar, ki je uničil skoro celo poslopije. Posrečilo se je rešiti večjo svoto denarja, ki se je nahajala v uradni pisarni na blago. Škode je nekako 250 tisoč dinarjev.

Ali je vojna med Avstrijo in Rusijo neizogibna?!

Petrograjski dopisnik dunajskega lista „Die Zeit“ je imel z nekim ruskim državnikom, ki zavzemlje — kakor zatrja informator — odlično mesto, razgovor o gornjem, ne le za našo monarhijo, ampak za vso evropsko konstelacijo usodnem vprašanju.

Bistveno je oni ruski državnik izvajal tako le:

Nad vsakim vhodom k evropskim državnim kancelijam stoji — vprašaj. Ta vprašaj vpliva tudi v Rusiji na vso trgovino in ves promet. Tudi zboljšane nade do okrajitve miru (vsled dogodkov na Balkanu) ne morejo privabiti nazaj izgubljenega zaupanja v soglasje med Rusijo in Avstro-Ogrsko. Vojno z Avstrijo je možno pač odlašati ali izogniti se ji ne bo možno. V visokih ruskih vojaških vrstah ne vidijo nevarnosti za Rusijo od strani habsburške monarhije toliko v konfliktu med Avstro-Ogrsko in Srbijo, kolikor v zavrtnosti Anglije, ki zna

skim življenjem, seznajanja nas z mogočnim in krutim rimskim imperatorjem, cesarjem Neronom, pred čigar tiranstvom je trepetal ves tedanji svet. Pisatelj nam s svojim spretnim peresom očrta vse njegove krutosti in zločine, ki jih je ta blazežni zagrešil celo proti lastni materi. Toda dan plačila pride tudi za krutega tirana. Pisatelj nam v živih barvah slika tedanje zgodovinske dogodke, propadanje Neronove slave, punt v njegovi lastni vojski in konečno njegovo smrt, ki si jo v obupu zada sam sebi. Toda pisatelj nas seznaja tudi z novim svetom, ki se je začel tedaj porajati. V katakombah, skritih podzemskih hodnikih, se zbirajo kristjani, tu se seznajamo z njihovim glavarjem svetim apostolom Pavlom, ki vneto razširja nove nauke in ki slednjič položi glavo pod rabljevo sekiro in žrtvuje življenje za nauke svojega Učenika. V ta zgodovinski okvir je Dumas vpletel doživljaje nesrečne deklice Akte, ki pride na cesarjev dvor in postane Neronova ljubica. Kaj se zopet zgodi z njo? Ali se vrne še kdaj v svojo domovino, ali najde v sebi še toliko moči, da ubeži Neronovim krempljem? Ali najde kdaj zopet mir svoje prevarane duše?

Vse to izvedo naše ljubeznive čitateljice in čitatelji, ako bodo pridno čitali ta roman, ki v marsičem spominja na svetovnoznani Sienkiewiczjev „Quo vadis“, ki pa je bil spisan mnogo pozneje, nego „Akta“.

Upamo, da bo našemu čitatelstvu s tem romanom kar najbolje ustrezno.

PODLISTEK.

Osvit.

Silke iz tridesetih let.

Spisal Keavor Šander Gajski. — Prevel A. E.

— Glej, glej! — se je izvil iz vsakogar prvi zmagovit vzklik in izvakogar je posegla po kakem izvodu, da ga dvigne do svojega razvnetega lica in pritisne vroče poljube na ta prvi hrvatski časopis.

— Glej — glej! — so se začuli še enkrat enoglasni, razburjeni in ginjeni vzkliki, a končno se je v vsakogar očesu zalesketala solza, solza sreče, blaženosti in ponosa. V istem trenutku se je vseh teh dvadeset ali trideset objemov objelo v en sam objem, iz katerega se je visoko vzdigovala krasna umna glava Gajeva.

— Bratje, prvi izvod naj se ponese prvemu in najslavnejšemu naročniku, našemu starcu Janku! — je vzkliznil Gaj.

— Naj živi grof Janko! — je zadonelo po sobi in vsak je hotel ponesti časopis grofu.

— Ali sem prišel ob pravem času? — se je oglasil v istem trenutku starčevski, a vendar krepki glas grofa Janka. Sve se je vzrlo k njemu in vsi so skočili k njemu in nadeč mu časopis, mu je vsak hotel poljubiti njegovo pošteno hrvatsko roko.

Stari velikaš je z isto mladeniško razburjenostjo in z istim skoraj otroškim —

tako izbornu skrivati svoje načrte in namene. Po eventualnem nastopu Rusije proti Avstriji bi — po zahtevi pogodbe — morala poseči Nemčija vmes, a temu bi zopet neizogibno sledila napoved vojne od strani Francije. Čim pa bi bile te evropske vlasti s svojimi vojskami v boju med seboj, bi prišel za angleško državno umetnost tisti trenutek, da se spusti v boj proti Nemčiji za ohranitev svojega gospodstva na morju s čim temeljitejše uničenjem nemške flote.

In v kolikor se noče posrečiti angleškemu hujšanju ruskega javnega mnenja, skrbje pa s svojim zastupiteljskim hujšanjem sovenisti v lastni deželi proti Avstro-Ogrski. Kakor da bi popustljivost Rusije napram avstro-ogrskemu stališču ob vprašanju srbskega pristanišča pomenjalo že skrajno mejo, kažejo diplomatični krogi ruski tem manje dobrohotnosti napram željam Avstro-Ogrske ob vprašanju določitve mej bodoči Albaniji. Tej vnovič nastopivši večji napetosti ruske diplomacije je očividno vzrok v odredbah Avstro-Ogrske. V Rusiji računajo veljkanske troške, ki jih ima Avstro-Ogrska z vsakim dnem in si govore trezno in suho: take žrtve se ne doprinesejo brez namena, najmanj pa jih doprinesejo država, ki je je gospodarski položaj tako težaven, kakor je sedaj oni Avstro-Ogrske.

Splošno razpoloženje v Rusiji napram Avstro-Ogrski monarhiji ni prilazno ne v političnih in še manj v vojaških krogih. To treba enkrat izreči brez strahu. Posebno kaže v Rusiji s škodoželjem na pomanjkanje denarja v avstrijski finančni upravi. Potem pa računajo tudi posebno še skrbmi, ki jih delajo avstrijski politiki nje lastni nezadovoljni Slovani.

Kraj vse te vznemirjive perspektive v bodoče razmerje med Rusijo in Avstro-Ogrsko zaključuje oni odlični ruski državnik z menjenjem, da v Rusiji — četudi se pogajanja v Londonu zavlačujejo — nikdo ne misli, da bi se zopet vnela vojna med Turčijo in balkanskimi narodi.

Perspektiva, ki jo odpira oni ruski državnik, je torej res — kakor smo rekli uvodoma — res usodna. Seveda je za nas vendar še-le odprto vprašanje, da-li je vse to res govoril kak ruski državnik, oziroma, ali ta državnik res zavzame tako službeno položeno, da bi morali njegove izjave smatrati kakor pravo vprašanje razpoloženja oficijelne Rusije napram naši monarhiji? Ali ni marveč tu tendenca: glas tistih političnih vplivov, ki sistematično delujejo na zastrupljanje razmerja med obema velikima državama, ne meneč se za posledice, ki bi mogle nastati za vse države, ki bi jih naš konflikt z Rusijo potegnil v vrtnec, za vso Evropo in ne v zadnji vrsti — za našo monarhijo samo. Kajti glede takih velikih konfiagracij velja stara resnica, da se pač ve, kje in kako so začele, a nikdo ne more vedeti, kje in kak jim bo konec.

Pa pustimo to. Ali naj je že govoril tako Peter ali Pavel, dejstvo je, da je v gornjih izjavah vsehobno marsikatera velika resnica, ki naj bi je avstrijski državnik ne prezirali. Dobre državne politike ne more voditi država brez dobre finančne politike. Mnogi in dobri kanoni imponirajo le, ako so opri na gospodarsko jakost države.

Dejstvo, znano vsemu svetu, ki se ne more skrivati, pa je, da financije Avstrije ravno sedaj so vse popred nego sijajne. Potemtakem more biti tudi po omenjenem človeku jasno, da ob danih razmerah mora biti naša državna politika za tem, da se obstoječi konflikti, bodi s Srbijo, bodi s katero drugo državo, ako le možno, rešijo potom mirnega sporazuma.

Drugo vprašanje pa je, ali je vojna med Avstrijo in Rusijo res neizogibna prej ali slej? Mi pravimo, da — ne! Najmanj pa iz razlogov, ki jih navaja dopisnik v „Zelt“. Avstrija more s pametno politiko odstraniti obe svoji slabosti, ki bi utegnili vspodbujati kako državo za napad na nas. More z racionalno velikopotezno in smotreno gospodarsko politiko konsolidirati zopet svoje finance in povzdigniti svoje gospodarsko stanje in more tudi odpraviti nezadovoljstvo svojih lastnih Slovanov.

Če ste ti dve sedaj faktično obstoječi slabosti naše države res glavna momenta, ki bi mogla vspodbujati k napadu na našo državo, potem je gotovo, da tudi vojna z Rusijo — ni neizogibna.

Sprememba političnega položaja na vldiku.

Zagreb, 11. januarja.

— C. — So že tu gotovi znaki o spremembi političnega položaja na Hrvatskem, a mi moremo sporočiti z gotovostjo, da se res bliža sprememba. Najgotovejši taki znaki, ki napovedujejo, prihodno politično sezono pri nas, so — intrige in denunciacije.

Prva bomba, ki je padla, je šla za tem, da bi preprečila kooperacijo med hrvatsko-srbsko koalicijo in stranko prava. V ta namen so porabili politični razgovor grofa Berchtolda, našega ministra za zunanje posle, z bivšim koalicijskim poslancom d.r. Me-

dakovićem, ki da se je baje izrekel proti pravašem, češ, da so ti diskreditirani v narodu radi sfere zavarovalne zadrage „Balkan“ (kjer so prišli na dan škandalozne stvari, ki so dale povoda za postopanje državnega pravdnštva). Ta limanica, ki jo je nastavila znana zagrebška kuhinja — ki intrigira iz maščevanja, ako se ni nje vprašalo za svet — ni vspela.

Zastoj ves plemeniti trud: ne take ne druge intrige ne bodo koristile: sloga med pravaši in hrvatsko-srbsko koalicijo je trdna tako, da je šmokovstvo pa bilo tudi „neodvisnih“ žurnalistov ne more škoditi.

Pravaška „Hrvatska Rijec“ v Šibeniku je omenila teh glasov in jih povzpemila z nekaterimi beleškami. To se je prišlo in širilo dalje v javnost, vzbujajoč mnenje, da je res prišlo do razkola med pravaši in koalicijo.

No, veselje je bilo kratko trajno. Ista „Hrvatska Rijec“ je prinesla par dni potem od strani političnega vodstva lista izjavo, da je dotični članek prišel v list brez vednosti faktorjev, ki so odgovorni za politično smer lista, da to vodstvo obsoja oni članek, kamo-li da bi se strinjalo žnjim!

„Edinost“ je, dobivši z Dunaja ono vest o razkolu, takoj opazila prozorno intrigo ter je ono vest pospremila se svojo opazko.

Novi gospod podban pl. Unkelhäuser, ki so nam ga poslali kakor božično nado v nastop boljših časov, zatrjuje, da nima nikake politične misije. Verjame. Politično misijo bo imel še le tedaj, ko bo imel — vspehov. Ali teh ne bo imel kakor podban komisarja Čuvaja in zato tudi ne politične misije.

Dejstvo je, da ima imenovanje pl. Unkelhäuserja le prehodni pomen: pomen prehoda iz današnjega absolutizma v ustavno življenje. A tu bodi naglašeno, da niti hrvatsko-srbska koalicija niti stranka prava ne vstopita v nikaka pogajanja z Unkelhäuserjem, ker se principijsno nočeta pogajati s komisarjem Čuvajem.

Dogovori se bo vendar vršili, ali direktno z ogrsko vlado. O tem smo prejeli od najzanesljivejši strani sledeče informacije:

Prej, nego prično z oficijelnimi pogajanjmi, se mora odpraviti sedanje absolutistično stanje. Nadaljni pogoji koalicije so: odstranitev železniške pragmatike, kompletna koalicijska vlada in podban iz koalicije. Nadalje bo poslednja odločno omejevala zopeten sprejem „madjaronov“ v svoje vrste.

Proglaseenje ustave pride morda že v nekoliko dneh, ali pa bi se moglo tudi zavleči do popolnega miru na Balkanu. Na Dunaju v Budimpešti sta v tem pogledu dve struji: ena hoče, da se to zgodi takoj, da ne bi se reklo, da je položaj na Balkanu deloval, oziroma prisilil v to, da je Avstrija vspostavila ustavo na Hrvatskem. Druga struja pa se temu protivi, češ, da sedaj ni še pravi čas za to ter da bo boljše, da se počaka do vspostavljenja normalnih razmer na Balkanu.

Domače vesti.

Napredovanja v šolski službi. Ravnatelj moškega učiteljskega v Gorici, g. Viktor Bezek je pomaknjen v šestil činovni razred.

Umrli je oni Andrej Grižnik, ki je ponesrečil v svobodni luki dne 18. dec. l. l. Pokojniku je bilo komaj 23 let in je že moral podležti smrtnim ranam, ki jih je zadobil pri prevažanju starokopitnih vozov državne železnice. Pogreb je bil včeraj ob 3-30 popoldne iz bolnišnice na tukajšnje pokopališče. Premalo paznje obračajo načelniki premikanja železniških vozov v svobodno luko in iz nje. Posledice, večkrat smrtne, mora trpeti revež-premikač, oziroma njegovi zaostali!

— Veteran iz časa Radeckega, Anton Markočič, je umrl dne 9. januarja t. l. na Dobrovem. Pokojnik je bil ranjen v bitki pri Novari dne 23. marca 1849. Radi tega je prejel malo pokojnino. Dovolj je 31. decembra 1912 88. leto svoje dobe ter je bil do zadnjega vedno zdravega uma.

Čudno ravnanje okrajne bolniške blagajne. Pred dnevi se je dogodila neke-mu sprevodniku opeuske električne železnice nesreča, da ga je na cesti zadel mimovozeči avtomobil, ga vrigel v obcestni jarek in ga občutno poškodoval po licu, na katerem ima mož danes še komaj napol zaceljene rane. Ranjenec se je prijavil zdravniku okrajne blagajne na Opčinah dr. Bellenu, ki pa ga je po treh dneh zdravljenja izpoznal za zdravega. Enako je storil nato tudi zdravnik v osrednjem uradu okrajne bolniške blagajne.

Ranjenec se je oglasil v našem uredništvu in na lastne oči smo se prepričali, da njegove rane nikakor niso zaceljene tako, da bi mogel dotičnik opravljati svojo naporno službo. Ta uslužbenec električne železnice namreč ne opravlja notranje službe v vozu, temveč zunanjo na odprtem, kot voznik, ki je izpostavljen vsem nevarnostim, zlasti pa ostri burji. In s takimi nevarnostmi zaceljenimi

raasmi naj se ta uboga para izpostavlja burji, dežu in celo snežnemu metežu! Kdor ima le količaj soli v glavi, mora izprevideti, da tak človek ni zmožen opravljanja službe, samo okrajna bolniška blagajna ne. Seveda, ubogo delavstvo naj le plačuje, samo pravic ne sme imeti prav nobenih. Tako je pač prav po socialnodemokratski pravičnosti!

Osebnost. Nadvojvoda Evgen, ki je pol meseca bival v Trstu, je odpotoval z avtomobilom v Opatijo. Nadvojvoda napravi za časa svojega bivanja v Opatiji več izletov po Istri.

Mestni občinski svet ima danes zvečer točno ob 7 svojo sejo. Dnevni red: 1) Čitanje zapisnika zadnje seje, 2) Nadaljevanje razprave o občinskem proračunu za l. 1903.

Od južne železnice. Na novo so sprejeti uradniški aspiranti Ljkar Rudolf v Brezicah, Majon Ivan, Grabštajn, Maslić Pavel v Dölsach, Moser Frid., Laški trg, Mrz Gustav v Lebringu, Rajgel Ernest v Zgornji, Treo Viktor v Möllbrück-Sachsenburg, Wračko Karl v Litiji.

Premeščeni so: Sežerko Rudolf, strojni viši komisar in načelnik iz Pliberka k obratnemu inšpektoratu v Celovec, Hajban Rok, asistent iz Mezzolombarda v Trbovlje, Valenta Frid. asistent iz Neunkirchen v Liesing, Brejnik Karl, asistent iz Spodnjega Dravograda na Semering, Regoršek Karl, uradniški aspirant iz Neumarkt-Tramin v Ribnico-Brezno, Lukanc Alojzij, urad. aspirant iz Matarella v Spodnji Dravograd, Rutter Marcello prov. asistent iz Ale v Tržič, Fistar Rudolf iz Trbovle v Opatijo-Matulje, Pipan Il. Ivan, asistent iz Salurn v Tržič.

V penzijo je stopil s 1. januarjem t. l. podravniški in predstojnik tržaškega obratnega inšpektorata Albert Fralsse.

Pekovski mojstri so ustanovili odsek, ki naj vodi priprave za ples, ki se bo vršil dne 25. januarja. Odbor je sestavljen od sledečih: predsednik Vinko Škerk, podpredsednik Josip Mistej, tajnik Josip Zavadlaj, blagajnik Josip Pahor. Nadzornika: Gregor Zidar in Josip Mrevlje. Čisti dobiček je do-ločen v podporo že obstoječi slovenski obrtni šoli. Z ozirom na ta plemeniti namen, se nadejajo prirejevalci podpore od strani našega občinstva, namreč obilnega obiska.

Samo še par besed želim povedati v stvari bolniških blagin. Kar sem zadnjič napisal, odgovarja popolnoma dejstvom in ostajam pri svojih trditvah. Pika nistem, ker je stvar prerisna, da bi žnjo uganjali komedije, kakor delajo to — drugi!

Zaviljal nistem, ker ni bil to moj namen in ker to „lepo“ delo rad prepuščam drugim. Lahko bi tudi povedal vzroke, zakaj sem bil nekada za združenje obeh delavskih podpornih društev in zakaj se danes ne ogramam za to. — Ker pa imajo gg. nasprotniki z menoj slične izkušnje (dasi ne 30letne) opuščam tudi to, in sicer zato, ker nočem škodovati — stvari! Nekdo.

Otroška predstava, ki je bila namenjena za sredo, se mora preložiti na nedeljo, ker v sredo ni mogoče dobiti dvorane. Opozorjamo občinstvo, da pride v nedeljo dopoldne v večjem številu k prireditvi.

Zopet nova podružnica CMD. — Na izrecno željo nekaterih rodoljubov se je ustanovila najmlajša podružnica CMD v spodnji tržaški okolici, v Kolonji. Podružnica ima svoj sedež v prostorih novega „Kons. društva“ v Kolonji-Montefiascone št. 137.

Na prvem sestanku, ki se je vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3 popoldne, so pojasnjevali gg. Josip Muha, Anton Čevnja in drugi pomen in korist ter živo potrebo ustanovitve CMD podružnice za kolonjski okraj, za katerega se dosedaj nih e ni pobrigal. Zborovalcem, zlasti pa navzočim ženskam, ki so se zbrali v zelo častnem številu, se je čitalo na lico, kako nujno potrebna je bila res ta ustanovitev.

Po kratkem posvetovanju se je izvolil nato odbor, v katerega so bili izvoljeni sledeči gospodje in gospe: kot predsednik Anton Kodrič, podpredsednik Leonard Blažič, tajnik Franc Pirjavec, blagajnik Anton Čevnja, njegov namestnik Josip Vodopivec, kot odborniki pa: Josip Rulter, Anton Vetrík in Ivan Kočvar.

V ženski odbor so bili izvoljene: kot prvomestnica Marija Krušič, kot njena namestnica Franciška Kerpan, tajnica Marija Jošt, blagajnica pa Natalija Vodopivec, kot odbornice pa Franciška Ukmar, Urška Povh in Julija Blažič.

Po volitvi se je vršila družinska zabava in se je ob tej priliki nabralo K 12-40, na „faleno“ besedo g. Antona Vetríha pa še posebej K 1-50.

Članov in članic se je vpisalo 48, kar jasno kaže, kako zanimanje vlada za stvar v okraju, ki so ga splošno smatrali dosedaj za mrtvo točko, in to tembolj, ker se je že na tem ustanovnem zborovanju podružnice opetovano izražala želja, da bi se čim preje ustanovili prepotrební otroški vrtec, ker bi se tako prav kmalu zaležila ona prislina asimilacija, s katero hočejo pripraviti slovensko ljudstvo v Kolonji ob njegovo narodnost. Naj bi torej nova podružnica de-

lovala čim najuspešneje; za delo se jej ne bo treba bati.

35letnica slovenskega umetnika. Gospod Danilo, režiser in član slovenskega gledališča v Ljubljani, bo praznoval dne 27. januarja 35letnico svojega umetniškega delovanja na slovenskem odru. Gotovo redke jubileje je to. Posebno pa za naše slovenske razmere.

Podaljšanje roka za predajo napovedi za prihodarino in osebo dohodarino. Glasom parlamentarnega načrta državnega zbora pride najbrže v prvih tednih tekočega leta v posvetovanje tudi reforma zakona o osebnih davkih. V slučaju, da se dotična reforma sprejme, se dosedanji način izpolnitve napovedi bistveno premeni (med drugimi odpade preračunanje troletnega povprečja) in bo osobito tudi nameravana amnestija najbrže močno učinkovala na izpolnjevanje napovedi. Z ozirom na te okoliščine je finančno ministrstvo odredilo, da se za leto 1913. prenese rok za predajo napovedi za prihodarino in osebo dohodarino na dobo od 15. februarja do 15. marca 1913. Te napovedi se morajo torej predati davčnim oblastim šele od 15. februarja 1913. (namesto kakor do sedaj od 1. januarja) dalje; v smislu člena 29, št. 4, izvrševalne naredbe k IV. poglavju zakona o osebnih davkih bodo torej davčne oblasti vročevale davkoplačevalcem obrazce za napovedi šele v drugi polovici meseca januarja 1913.

Razširjenje tržaške nove proste luke. C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 11. januarja 1913. št. 77-654/1912 v dogovoru s c. kr. trgovskim ministrom v zmislu zakona z dne 23. junija 1891, državní zakonik št. 76, odredilo priklopitev nekega zemljišča v Franc-Jožefovi (novi) prosti luki pri Sv. Andreju k ozemlju tržaške proste luke. Površina tega zemljišča znaša 187.000 m² in je obkoljeno: V severni smeri po treh carinskih vratih med maslinimi stebri in po poslopju provizorične ekspoziture glavnega carinskega urada pri obrežju V.; v severnovzhodni smeri deloma po stalnem sklepnem zidu ranžirnega kolodvora c. kr. državnih železnic, deloma po lesenem plotu, ki sega do mejnega zidu dosedanjega prostega ozemlja; v vzhodni smeri po časnem zidu, ki gre mimo poslopja ekspoziture XV. glavnega carinskega urada in ki se ob priliki razširjenja tega prostega ozemlja podre; končno v južni in zahodni smeri po obrežju VI s pomolom V in južnim delom obrežja V z morjem. Na obrežju VI se nahajajo skladišča št. 55 in 58. Priklopitev opisane zemljišča k ozemlju tržaškega svobodnega pristanišča stopi v veljavo opolnoči med 15. in 16. januarjem 1913.

Živnostenska banka v Pragi je prevzela železarno in jeklaro v Hrádek-u pri Rokycanu na Češkem ter pretvorila to podjetje v delniško družbo z glavnico K 3.000.000. Banka, ki podjetje nadzoruje in se za razvoj istega intenzivno zanima, smatra je za to podjetje, ki se nahaja na višini moderne tehnike in ki temelji na tako trdni podlagi, da more uspešno tekmovali z drugimi enakimi podjetji, za prepotrebnost, da je v svrhu pospešitve razvoja spremeni v delniško družbo. — Od delniške glavnice so prevzeli dosedanji lastniki podjetja 4465 delnic za znesek K 1.786.000, ostalih 3035 delnic, v vrednosti K 1.214.000 nominale, pa oddaja „Živnostenska banka“ potom subskripcije po ceni: K 460 — za kos.

Z ozirom na prosperiteto podjetja je priporočati zanimanje za gornjo subskripcijo in je cenj. interesentom tržaška podružnica „Živnostenske banke“ z veseljem na razpolago vedno za vsa potrebna pojasnila. Ista sprejema tudi priglaske k subskripciji, katera se zaključuje dne 15. februarja 1913.

Slovensko gledališče.

V nedeljo popoldne so ob dobrem posetu galerije in parternih stojišč — sedeži so bili precej prazni — ponovili na našem odru Mollerjevo veseligr v „Namišljeni bolnik“, ki je vzbujala tupatam naravnost viharo veselost. Občinstvo se ni moglo zabavati bolje.

Zvečer pa je praznovalo naše gledališče redkega praznika, podavši ob sijajni udeležbi občinstva zopet opero „Nikola Šubić Zrinski“, toda z Markom Vuškovićem v naslovni ulogi.

Sloves velikega pevca in velikega igralca spremlja Vuškovič na njegovi umetniški poti in ta sloves je popolnoma upravičen, kakor se je sedaj moglo prepričati tudi naše občinstvo samo, ki je ob koncu vsakega njegovega nastopa z viharim odobravanjem pokazalo, kako mu je pevec pel iz srca v srce, iz duše v dušo.

Velikanski je glasovni material, s katerim razpolaga Vuškovič, in ta material je obdelan tako precizno, tako minuciozno, da mora takoj osvojiti vsakogar. Vkljub vsej svoji intenzivnosti pa je ta glas tako prožen, tako mehak, tako lepo zaobljen in vkljub vsej svoji sili tako nežen, da se mora omiliti človeku. Omenimo naj le n. pr. „romanco“ v peti sliki, kjer je vložil pevec toliko nežnosti, toliko globokega občutka, da je moralo poslušalstvo nehoti občutiti vso

ono bol, ki navdaja srce sigetskega junaka, ko zadnjikrat gleda v divnem solnčnem sijaju svoj ljubljani Siget, posvečen gotovi pogubi. „Oj s Bogom grade bieli...!“ Skoraj čuti človek sam, kako se mu trga srce ob tem slovesu.

Ali vzemimo zadnji duet z Evo — „I Zrinjski če umrni!“ Kako je tu zopet vel iz njegovega glasu ves ponos junaka, ki pada v grob, da rodu posije solnce, da razžene robstva dim! Kakor je tam zvenel tako milo, tako nežno, je bila tu v njem vsa veličanost junaka, ki umira za svoj dom in rod.

Spomnilo se onega prizora s Sokolovičem, ko mu le-ta obljublja v sultanovem imenu kraljevsko krono hrvatsko, če mu izroči Siget. Kolika ogorčenost nad tako podlo ponudbo je udarjala iz onih rezko sekanih stavkov: „Al ja sam Subić Zrinjski!“ — „Nek Zapolja bude kralj, ali Zrinjski nikada!“

Končno naj še poudarimo najlepši prizor, prizor slovesne prispe. Ne vemo, ali naj bi rekli tu, da je Vušković večji pevec ali večji igralec: prizor je bil obenem tako svet in tako grozen, tako vznetajoč, a zopet tako ubijajoč, da je moral pretresti vsakogar. Kakor bi bil s težkim kladivom po nakovalu, tako jekleno so donele besede one junaške prispe: „Tako meni Boga velikoga...“ Izraz, kretnje, ki so spremljale te besede, oni živi ogenj, ki je gorel pevcu iz oči, je jasno kazal, kako živi v svoji ulozi in žnjo, kako je tu še boljši igralec nego boljši pevec.

Na eni strani torej fenomenalen glas, zmogel naj nečjih modulacij v vsaki legi, združen z naravnost virtuozno tehniko, na drugi strani pa najdovršenejši igralec — n. pr. prizor s Sokolovičem, ko zagleda rog svojega sina, ko kliče za priče svoje zvestobe domovini ženo, hčer in svoje junake, potem možko lepa postava, vse to v eni osebi: to je Marko Vušković, kakor smo ga čuli in videli v nedeljo na našem odru.

Občinstvo je poslušalo pobožno, strme, ob odprti sceni ni bilo ploskanja, ker se nihče ni upal motiti vtiska, ko pa je zastor zakril pozorišče, tedaj pa je izbruhnil vselej vihar navdušenja in ploskanja ter živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja. Vušković si je osvojil, je očaral naše občinstvo, a prav tako je potegnil za seboj kvišku naš domaći ansambel, ki se je, hoteč po svojih najboljših močeh podati glavnega junaka vreden okvir, zelo potrudil.

Naši solisti niso bili le dobro razpoloženi, temveč so se tudi najpoštenje potrudili, da podajo svoje najboljšje, kar velja pred vsemi o gci. Thalerjevi, gg. Illiču, Rumpju ter ge. Toplakovi. Zlasti o g. Rumpju velja reči, da je pel svojo veliko arijo v prvi sliki res izbornu, a „molitev“ v šesti sliki s tako bravuro, da mu gre za to naj odkritosrčnejše priznanje. Dobro so izšli svojo nalogo tudi ostali, le zbor je parkrat ušel iz tira. Sploh bi bilo treba — odkrito povedano — temeljito reformirati ta naš nesrečni moški zbor, ki ima pač dobre base, a drugega zelo, zelo malo.

Opera je torej uspela res sijajno, vsaj za naše ozke razmere, na čemer gre gotovo v veliki meri zasluga našemu vrlu kapelniku g. Poliču, ki je imel ta večer ne prelahko nalogo, da je brez predidode skupne vaje večje prilagajal domači ansambel in orkester marsikaterim posebnostim gostovim. V enaki meri gre pohvala vestni in skrbni režiji g. Dragutinovića.

Poset je bil kar najlepši in smo opazili zlasti veliko hrvatskega občinstva. Prišlo je je tudi Srbov. Želeli bi le, da bi to slovensko občinstvo tudi sicer, ko nimamo tako slavnih gostov, kakor smo ga imeli v nedeljo, pogostje pohajalo naše slovensko gledališče, saj bi s tem pokazalo v dejanju, da naša jugoslovanska vzajemnost ni prazna fraza.

V četrtek pride pa zopet na vrsto operetna premijera. Naše gledališče uprizaro razposajeno-veselo opereto Jean Gilberta:

ČEDNOSTNA SUZANA.

Gotovo se nobena opereta ne prilaga tako za predpustni čas, kakor ta. Povsodi je z velikim uspehom polnila gledališča. — Uverjeni smo, da bo tako tudi pri nas.

Tržaška mala kronika.

Trst, 13. januarja.

Samoumor četovodje. Četovodja tukajšnjega bosenskega pešpolka, Viktor Steinhauer, rodom Dunajčan, je sročil najei sobo v hotelu „Provinciale“ v Largo Santorio. Nekako okrog ene ponoči so začuli v njegovi sobi strel. Ko je hotelsko osebje prihitelo v Steinhauerjevo sobo, so našli Steinhauerja umirajočega. Ustrelil se je z revolverjem naravnost v srce. Samomorilec je zapustil pet pisem, ki jih je vzela v shrambo vojaška oblast. Truplo so prepeljali sanitetni vojniki v mrtvaško kapelo v vojaški bolnišni ci.

Zaradi tatvine in poneverjenja. Nabrežinsko orožništvo je aretiralo nekega Avgusta Jerška, 24 let starega trgovskega pomočnika, ki je nekemu nabrežinskemu društvu ukradel kolo, vredno 100 K. Nato se je pa tudi konstatiralo, da zasleduje Jerška tudi goriško okrožno sodišče, ker je dne 15. septembra m. l., ko je bil uslužben

pri tvrdki F. Konjedic v Tolminu poneveril znesek 250 K, ki mu ga je izročila tvrdka v svrhu odpreme več zabojev blaga v Sv. Lucijo in od tam po železnici. Jeršek si je prisvojil denar in izginil.

Krošnjar — tat. Gospa Pija Brunnerjeva, stanujoča v ul. Tor San Lorenzo št. 2, je včeraj kupila nekaj razglednic od nekega krošnjarja. Ko je odšla od krošnjarjevega voziča, na katerem je imel razpoložene razglednice, je pozabila na voziču svojo denarnico, v kateri je bilo nekaj drobiža in pa bankovec za 20 K. Ni pa prišla daleč, ko je opazila, da nima denarnice, naker se je vrnila h krošnjarju, ki jej je res izročil denarnico, iz katere pa je že izginil 20kronski bankovec. Vzlic temu, da je krošnjar, 45letni Franc Castellan iz Romansa, tajli, da bi bil izmaknil bankovec, je bil vendarle aretiran.

Društvene vesti.

Vaditeljski zbor „Sokola“ v Trstu ima sejo danes ob 8 zvečer v vaditeljski sobi.

Pjevanje za Svetosavsku Besjedu. Večeras u 8 sati obdržavaće se zajednička proba za mješoviti zbor. Umoljavaju se svi članovi, da večeras neizostavno dogju.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer točno ob 8 pevska vaja za moški zbor.

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 8 zvečer pevska vaja za mešan zbor.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na poseku naznanja, da se bo vršil XXVI. redni letni občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne v društveni dvorani z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi delujoči in podporni člani, da se občnega zbora udeleže prav gotovo polnoštevilno. Prijatelji pedvskega društva dobrodošli. Odbor.

Zavarovalnica goveje živine v Lonjerju ima danes, 14. t. m., ob 8 zvečer v gostilni pri „Županu“ svoj občni zbor. Dnevni red: 1. Stanje zavarovalnice. 2. Volitev odbora in dveh oglednikov (ne volitev dveh odbornikov, kakor je bilo objavljeno zadnjič). 3. Razno.

Nar. del. organizacija.

„Narodna delavska organizacija“ v Sv. Križu. Kakor nam poročajo iz Sv. Križa, socialnim demokratom nikakor ni prav, da se bo ustanovila v Sv. Križu podružnica „Narodne delavske organizacije“. Po vseh drugih vaseh so se Slovenci že probudili, samo v Sv. Križu je bilo v tem oziru slabo še danes. Toda tudi v Sv. Križu se že svita! Ne bodo prav nič pomagale socialno-demokratske hujskarje proti „Narodni delavski organizaciji“ in njenim pristašem v Sv. Križu. Kmalu bodo utihnili hujškači.

Ko se je „Narodna delavska organizacija“ ustanovljala v Trstu, so tudi planili po njej, toda kmalu so se jej morali umakniti. In danes? Strah imajo pred močno falango organiziranega narodnega delavstva. V okolici so nato tudi začeli „delovati“ socialni demokrati, toda niso dolgo razbijali shodov. Razmere so se temeljito izpremenile. V vseh vaseh goje velike simpatije do „Narodne delavske organizacije“.

Do danes je bila razširjena N. D. O. po Trstu in vseh okoliških vaseh, le v Sv. Križu ne. Sedaj nam bo treba vzeti zadnjo vas, treba nam bo dobiti ono postojanko, v kateri so dandanes imeli soc. demokrati največ moči. Sv. Križ je bila njihova centrala, v vseh drugih vaseh so pa že pogoreli; ljudstvo teh hincev, ki so podrepniki italijanskih nacionalcev — nikjer ne mara več. Tudi v Sv. Križu so spoznali delavci in kmetje, da od socialne demokracije nimajo ničesar pričakovati, zato se jej odtujujejo, zato se pridružujejo „Narodni delavski organizaciji“, ki edina brani slovenske delavce in jih vodi v boj proti zatiralcem narodnim in gospodarskim.

Slovenci v Sv. Križu! Vsi v „Narodno delavsko organizacijo“!

Predavanje. „Narodna delavska organizacija“ priredi ta teden predavanje pri Sv. Jakobu. Predaval bo strokovni tajnik Brandner o predmetu: „Strokovne organizacije“.

Zidarska skupina N. D. O. sklicuje za četrtek ob 6 zvečer javen shod v društveni dvorani, ulica Sv. Frančiška št. 2, II.

Bolniške podpore se izplačujejo samo ob petkih od 7 do 8 zvečer v društvenih prostorih.

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gospoda dr. a Ivana Stojanova, Plevna

sekundarnega zdravnika garnizijske bolnišnice

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Veseli me, da Vas zamorem opozoriti, da sem jaz, kot sekundarni zdravnik garnizijske bolnišnice v Plevni, konstatiral izmenitne uspehe z Vašim izdelkom Serravallovo Kina vino z železom (Vino di China Ferruginoso Serravallo) pri konvalescentih.

PLEVNA, 14. febr. 1908.

Dr. Ivan Stojanov.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

— IMA SVOJ —

AMBULATORIJ

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 nad (Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5½. do 6½. pop.

Back & Feh

splošni uniformski zavod
Trst, Acquadotto 12
Izdelovanje uniform,
livrej in oblek po meri

Zobotehnik iz Nemčije Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.
Plačila na mesečne obroke.

Koncesionirani zobotehnik

ALEKS. LUKEŠ

Trst, ulica Nuova 13.

Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

Elizabetina družba za parne mline (Elisabeth Dampf- und Mühl-Gesellschaft)

Največje mlinsko podjetje v
avstro ogrski monarhiji. Pro-
dukcijska zmoglost: 22 mil.
kg na leto, 55 vagonov na dan

ooo

GLAVNO ZASTOPSTVO:

Ferdinand Fürst, Trst

ulica Miramar št. 21.

ooo

Žito in otrobi na debelo.

ZDRAVNIK Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za
bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordnuje na svojem stanovanju v Trstu,

Corso št. 12

od 11½ do 1½ in od 4½ do 5½ popoldne.

TELEFON 177/IV.

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(nasproti cerkve sv. Antona novoga)

Bogat izbor

ur, verižne, ovratnih

verižne, uhanov, pr-

stanov, zapestnice itd.

Konkurenčne cene.

NEDVOMNO JE PRAVICA

vsake gospodinje, da dobi za svoj dober denar isto blago pri nakupu, katero je kot njej ugajajočo izdatno kakovost že od nekaj preizkusila.

Tako je tudi s „pravim : Franckovim : prídátkom za kavo“ s kavnim mlinčkom!!!

Pred varajočimi ponaredbami se v interesu kupovalk nujno svari.

TOVARNA V ZAGREBU.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljšje in najgotovješe jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moka Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usore se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavaj: ALBERTO FINZI, Trst.

Vesti iz Goriške.

„Sokol“ v Gorici je imel v soboto zvečer v hotelu „pri zlatem jelenu“ svoj redni letni občni zbor, ki je bil dobro obiskovan. Vzele so se z zadovoljstvom na znanje poročilo o zemljišču, nakupljenem za Sokolski dom. Tam bo sedaj letno telovadišče in potem se zgradi Sokolu v Gorici potreben dom.

Občni zbor je bil jako živahen. Za starost je bil izvoljen zopet dr. Fran Irgolič, odvetniški kandidat v Gorici; podstarosta je Jos. Kerševan. „Sokol“ v Gorici se mora še vse lepše razviti, nego je razvil, v to pa treba dobrega stalnega intenzivnega dela!

Hotel „pri zlatem jelenu“ v Gorici sedaj dobro deluje. Vidi se tam tudi takih gostov, ki jih drugače ni bilo pod slovensko streho, ko so prihajali v Gorico. Bali so se nekako imena „Jelen“, zato pa sedaj pravijo: gremo „h Korenovki“. Prav, pa naj prihajajo k gospej Korenovi, ki je prevzela hotel ter ga dobro vodi; počasi se že tudi privadilo imena „Jelen“. Prostora je v hotelu dovolj za jedne in druge. „Jelen“ naj bo zbirališče za jedne in druge, zlasti, ker se opaža v zadnjem času, da napetosti tu in tam znatno polejajo.

Trgovski Dom je potreben, mora ostati... tako nekako je vsiknil neki odlično znan voditelj iz vrst SLS, po predstavi v Trgovskem Domu, ki so jo priredili klerikalci. Potreben je, in Slovencem mora ostati ohranjen, tako je še rekel. No, prav, pričakujemo pa tudi tem besedam primerne postopanja in pisanja od strani SLS in njenega časopisa. V Gorici je polno dela, ki vleče skupnost in složnost!

Sneg v Gorici. Kaj takega pa še ne kmalu! V soboto je začel nalezavati sneg, ponoči na nedeljo in v nedeljo pa je nekaj časa tako medlo, kakor bi bila Gorica kje v tolimskih hribih. Sneg se je vlegel po strehah, vrtovih, po cestah in ulicah pa povzročil velike luže. Sneg je v Gorici nekaj nenavadnega. Lani ga je bilo po 18 letih toliko, da smo videli vožnjo s sanmi po mestu. Letos se je zopet pojavil.

Na cesti je umrl v Gorici na poti proti Soči neki Jakob Gorjan, rojen v Opatjensku na Krasu, star 39 let, sodar v Gradšču. Našli so mrtvega. Pravijo, da je imel zlomljen tilnik.

V Gorici je vlovil konjedec tekoma lanskega leta 64 psov: izmed teh je bilo ubitih 42, 22 pa so jih vrnil gospodarjem.

Predpust v Gorici. — Društvo „Goriška Slov. Mladina“, bo imelo letos svoj običajni veliki ples dne 1. februarja. „Sokol“ priredi maškerado na pustni torek, Slov. Čitalnica pa bo imela dne 25. jan. svoj plesni venček. Vse prireditve bodo seveda v Trgovskem Domu.

Desno nogo si je zlomil 44letni Jakob Mukjut iz Bračana, uslužbenec južne železnice v Gorici. Zdravilo ga usmiljeni bratje.

Za naše vojake ob meji se nabralo v Gorici do zadnjih dni K 1608 40.

Vesti iz Istre.

Zima v Istri. Nastala je zima. Te dni so imeli celo v Opatiji 2 stopinji pod ničlo. Dne 11. januarja pa je zamelo po Istri, po Krasu. Celu na Reki in v Opatiji je bil sneg.

Iz Jelšan. Dne 5. t. m. je priredilo prostovoljno gasilno društvo v Jelšanah veselico, ki je sijajno izpadla; ljudstva je bilo nabito polno, tako da so bili vsi prostori napolnjeni.

Veseloigro „Oče so rekli, da le,“ ki so jo igrali naši igralci in igralke gospe Knezova, gospodične Milka Stembergerjeva 81, Zalika Stemberger 42 in Jospina Udovič 20, ter gospode Andrej Horvatič učitelj, Kristijan Taučer občinski in društveni tajnik ter Josip Stemberger, posestnik in gostilničar, so vsi krasno izveli, za kar naj jim bo tem potom izrečena prisrčna zahvala. Obenem se prisrčno zahvaljujemo tudi gospe Horvatičevi, Gospici Emi Makarovičevi in V. Lahovi učiteljici, ki so uspešno pomagale pri tej prireditvi.

Ubrano je igral orkester volosko-opatijske goble na lok, ki nas je prav lepo zabaval v pozno noč.

DAROVIL.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so v času od 13. decembra 1912 do 6. januarja 1913 darovali: 100 K: Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju; 40 K: Dr. Ivan Zolger, min. svetnik v preds. min. sveta na Dunaju; po 20 K: Dr. Ivan Pekelj, sodn. svetnik v pok. na Dunaju, Dr. D. Treo, odvetnik v Gorici, Frano Dukić, dvorni svetnik na Dunaju in Dr. F. Müller, odvetnik v Celoveu; po 10 K: Niko Lenček, notar v Škofjiloki, I. Oblak, trgovec na Vrhniki, Dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, Dr. Fran Horvat, notar v Brežicah, Ferdinad Souvan, veletržec v Ljubljani, Zupanstvo ind. kraja Ajdovščina, Oton Ploj, notar v Črnomlju, Dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, Dr. Vek. Kukovec, odvetnik v Celju, Maks Pleteršnik, prof. v pok. v Ljubljani, Ignacij Supan, učitelj v Brežicah ob S., Anton Reich, direktor v Gradcu, Jak. Kogoj, notar v Postojni, Prokop vitez

Grasselli na Dunaju, Dr. A. Lavš v Splitu in tvrda Uršič in Lipej v Brežicah ob S.; 6 K: Dr. I. Žitnik, drž. poslanec v Ljubljani; po 5 K: Dr. Urban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, Alojzij Tavcar, prof. na realki, inž. Jan Rataj, oba v Ljubljani, Dora Klobova, poštarica v Gorenjivasi, Matija Marinko, notar v Trzinu, Anton Trstenjak v Ljubljani, Dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, Dr. Fr. Derganc, primarij v Ljubljani, Anton Trevn na Jesenicah na Gor., Luka Lavtar, profesor v Mariboru, Norbert Zanier, veletržec v Št. Pavlu p. Preb., Andrej Podhostnik, župnik na Rečici ob S., H. Schreiner, ravnatelj v Mariboru, Jos. Sitter, sodni svetnik v Brežicah ob S., Dr. Jakob Doljan, sodni svetnik v Postojni, Fran Vidmar, okrajni sodnik v Boven in Dr. I. Reja, zdravnik v Bazovici p. T.; po 4 K: Ivan Murnik, ces. svetnik v Ljubljani, Ivan Grafenauer, profesor v Ljubljani in Dr. Silvija Hrašovec, okrajni sodnik v Rudolfovem; po 3 K: I. Omers, župnik v Sežani in Dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Kamniku; po 2 K: Karl Planinšek, trgovec, Ivan Krulac, vadn. učitelj, Fran Abulner, pristav mestne hranilnice, vsi v Ljubljani, Jožef Kržišnik, gimn. prof. v Št. Vidu n. Lj. in Dr. Fr. Kogoj na Jesenicah na Gor.; 1 K: Josip Meden, posestnik v Senožečah. Skupaj 500 K. — S toplo zahvalo za prejete darove združuje društveni odbor iskreno prošnjo, da se spomnijo visokošolskega dijaštva sredi zime še drugi dobrotniki in vposljuje podpore na naslov blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Bräunerstrasse 10.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na dražbi, ki se bo vršila v sredo, dne 15. t. m. od 9 do 11 dopoldne, se bo prodajalo:

Zlata ura, ženski kozuh, nekaj moških oblek, slika, razni črevlji za moške in ženske.

Mali oglasi

Proda se gostilno zaradi družinskih razmer. Naslov pove Edinost pod št. 95. 95

Odda se meblirana sobica. Farneto 44, mezanin 20. 97

Dežnik je bil zgubljen pri nedeljski predstavi zvečer. Pošteni najditelj je naprošen, vrniti ga vratarici Narodnega doma. 94

Veliki ples priredijo gostje gostilne članov N. D. O. v Trstu, ulica Carradori 18, v četrtek 16. t. m. Začne ob 8 zvečer in traja do 4 jutraj. Svira orkester Zveze jugoslovanskih železničarjev. Priporoča se za obilen obisk odbor. 92

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28. ogel Torquato Tasso. 729

Glasovir za koncert, izvrsten, drugi za učenca je na prodaj. Ulica Petronio št. 9, vrata 16. 2245

Iščem kapitalista ali sodruga s 10.—15.000 K za izkoristiti važno iznajdbo. Ponudbe inšeratnemu oddelku Edinosti pod „Gotov dobitek“. 10

Soba meblirana se odda v ulici Giovanni Bocaccio 16, I. 2235

Hiša z vpeljano gostilno v trgu Ajdovščina se prodaja. Več pove H. Stibel, Trst, Corso 47. 90

Meblirana soba se odda takoj. Ulica Commerciale št. 32, III. 83

Debelo hrbtno slanino v 5 kilogramskih poštnih pošiljkah K 6.50, svinjako meso K 4.75, goveje, telečje, zadnje stegno K 4.15, franko po povzetju pošilja: V. Bélo, Herincse št. 26, Ogrsko. 80

Podpisani naznanja al. občinstvu, da je odprl v ulici Belvedere št. 28

MESNICO

v kateri prodajam: goveje, telečje, jančje, koštrunje meso in izbrano perutnino po brezkonkurenčnih cenah.

Nadejam se, da me slavno občinstvo počasti s svojimi naročili. — Najudanejši

ANDREJ ZVANELI.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2

Specialist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti jamol za pepelne dele in se ne boji konkurence

Prva slovenska mirodilnica v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumijs, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

+

Potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni sin

Anton Pegan

v cvetju svoje mladosti, po kratki in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, včeraj preminul.

Pogreb se bo vršil v torek 14. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti ulica Scoglietto št. 348. NA VRDELICI, dne 13. januarja 1913.

Žalujoča družina.

Novo konsumno društvo

Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31

priporoča svojo gostilno

„Alla nuova Stazione“

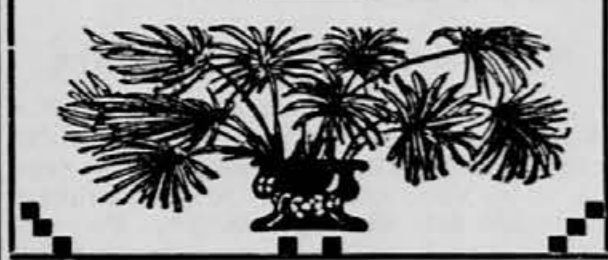
Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja. Točna in cena postrežba.

SLOVANI DOBRODOŠLI!

Umetniški predmeti

kipi, sijajno opremljeni, namizja vsake vrste; umetne cvetlice in palme, fantazijske opreme in perje za klobuke in mnogo drugih lepih stvari za darila ob vsaki priliki. Prava razprodaja, cene najnižje. Obrnite se na trgovino

Piazza S. Giovanni št. 3.

POZOR! Svoji k svojim!

VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

:: pekarno ::

v Trstu, ulica del Bosco 18

(prej F. FIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3—4 krat na dan raznih sladčic, biškotov in liherjev ta najfinejše moke 7 t. d.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 71

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zamašeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franje Jenke.

G. Ferluga - Trst

via Barriera vecchia 31

priporoča velenjenemu občinstvu svojo

slaščičarno

vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slaščic in konfetur. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah

CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA.

Sprejema vsakovrstna pečiva.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

N. Casile.

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (šlinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetjev Casile K 4.—.

Iorubin Casile, najboljši protisifilni in poživljajoči kričastilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilidi, anemiji, impotenci, kostoboli, ishias, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3.50.

Vbriganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbriganca Casile K 3.50.

Kdor želi večjih pojamil, tiakovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsi rezervi. Priznani medicinski izletki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu: Mario Lang, lekarna Serravallo.

Novi zobozdravniški

ambulatorij

ul. Rossini št. 12 (vagal ul. delle Poste)

Laboratorij za moderno dentistiko.

Umetni zobje od K 4.— dalje, plombe z materijalom najboljše kakovosti po K 2.

Izdiranje zob brez bolečin po K 2.

Ordinacijske ure:

od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer.

Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

PROTI OZEBLINI

uporabljajte

protiozeblinsko mazilo

odlikovane lekarne „Al due Mori“, dr. A. Praxmarer, Trst, Veliki trg. Lonček K 1.20.

Če se pošlje K 1.30 naprej, pošiljatev poštne prosta.

Zahtevajte povsod

„specijalno mazilo za čevlje“

„LUNA“

Nedolgo. — Brez duha. Najsvetlejša. Brez škodljivih primesti. Se ne suši. Vzdržuje usnje mehko. — Zavračajte ponaredbi.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo.

Prvovrstno pivo.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell'Istria 79

(Zg. Čarbola, Ponzano sup.)

Tovarna cementnih plošč in cevi v veliki izbiri.

Izvršujejo se tiskarska dela. Cene nizke.

Anton Simunič

Trst, via dell'Istria 72 (Čarbola Zgornja)

priporoča cenj. občinstvu svojo

GOSTILNO „ALBA“

Toči se pristno dalmatinsko črno vino, opol in belo, pelinovec in marsala.

Gorka in mrzla jedila.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 27.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podružna via Rihorzo 28